

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel. Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel. Egyes szám 3 lel

A marosvásárhelyi gazdaggyűlés.

A gazdaközönséget ért számos és a gazdákat létalapjukban megtámadó sérelmek immár elodázhatalanul szükségessé teszik, hogy jogaink érvényesítésére, érdekeink védelmére valamennyien megmozduljunk és vérző sebeinkre orvoslást keressünk.

A társadalomnak minden rétege szerveztekbe tömörülve, követeli a maga jogainak érvényesülését. Mozduljunk meg hát mi gazdák is, akik a legnagyobb küzdelemmel, a legtöbb akadályal, bajjal és nyomorúsággal keressük a mindennapi kenyerünket!

Adjunk kifejezést a közvélemény és kormány előtt a gazdákat a földreform kapcsán ért sérelmeknek. Mondják el a kisbirtokosok a telepes gazdák, a közép- és nagybirtokosok, a gazdatisztek és bérlők a sérelmeiket, amelyek megélhetésüket kockáztatják és lehetlenné teszik, hogy hallják meg és értsék meg az illetékesek végre, hogy mit kíván a földmivelő nép, mit kíván az egységes gazdátársadalom!

Reá kell mutatnunk módosítást követelve, azokra a gazdák érdekeivel ellentétben álló törvényes intézkedésekre, kormány és egyéb hatósági rendeletekre, amelyek a termelést megnehezítik, a termelői kedvet csökkentik, a mezőgazdasági termények és termékek értékesítését megnehezítik, avagy lehetlenné teszik.

Követelnünk kell az adók, illetékek csökkentését, a rekvirálásokat, a maximálásokat, megszüntetését, a termelés szabadságának biztosítását, az azt korlátozó összes rendelkezések azonnali megszüntetését, stb.

Fel kell tárnunk összes sebeinket és hogy azokra orvoslást is találjunk legyünk együtt mindnyájan, akiknek sérelmünk van Marosvásárhelyen a szeptember hó utolsó vagy október hó első napjaiban az E. G. E. által a Marostorda vármegyei Földmives Szövetséggel karöltve rendezendő gazda nagygyűlésen, a melynek időpontját idejében közölni fogjuk a gazdaközönséggel.

Gabonarakták.

Irtó: Gál Imre

az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség elnöke.

Régi szociális időknek gondolkozó emberei vetették fel a 70-es években a gabonarakták kérdését, mely eszme eddig azért nem ment át a való életbe, mert megelőzte az idők teljét. A régi egyszerűségek, igénytelenségek, patriárkális életrednek és a falu népéletének közvetlensége majdnem kizárta annak igazi szükségességét, miglen eljött a kor, mely magával hozta az elváltozásokat és eltávolodásokat, mikor a szociálgazdasági politika a széthulló gazdaságkereskedelem összekötő kapcsát kutatja a 30-40 éves eszme realizálásában.

A világháború zúléstől hatása nemcsak a lelkeket gyötörte agyon, de kislányította a gazdaságkereskedelem testét is s ebből a roncsoló munkából állott elő az élelmezési kérdés, részben haszonbérleti, részben kényszer és mindkét formájában tisztességtelen eszközeivel, mely ahelyett, hogy orvoslást hozott volna, szembeállította a termelőt a fogyasztó közönséggel az elégedetlenség foglalkoztatásával. Mi tudtuk, hogy nem helyes utakon járunk, de a sajtólagos körülmények között arról is megvoltunk győződve, hogy a segítség ideje s módjainak megválasztása nem a mi kezeinkbe tételt le.

Az idők elrohantak. Ugy az átmeneti idők, mint az élelmezés mesterséges kérdései a múlté lettek. Nyíllan leszögezhetjük, hogy senki se sirja vissza. Mireánk azonban visszamaradt nemcsak az elrohant korszak árnyéka, hanem visszamaradt a gazdaságkereskedelem kirágott és kiasszott bordázata is, melybe elevenséget lopni s azt visszaadni eredeti tisztességében az emberiségnek, csak a gazdaközönség hivatása lehet.

Ime itt kér szerepet magának a 30-40 éves eszme, itt áll elő szükségessége a gazdátársadalom chiliarmussának, ami átlengette és betöltötte minden időkben gazdasági szervezeteinket és folyton kérte az életet magának és sohase kapta meg, mert akkor kérte, mikor a talaj nem volt megmunkálva részére, avagy a tulsúlyba zökkenő hatalmi önzés béklyóba rakta az eszmét is, minket is.

Resurexit! Új élet forogtagába kerültünk sok talánynnyal és reánk meredező kérdőjelek tömkelegével a rettenetes roncsok üszkeiben. Új építésekről, új berendezésekről kell beszéljünk, különben a roncsok közé süllyed a gazdátársadalom lába. Az új építkezések alapja a gabonarakták összekapcsolása a lehető leggyorsabb ütemben, hogy a minduntalan tolatkodó gyámkodást és élelmezési tüzeteskedéseket magát a közvetítőkereskedelmet körünkől kiküszöböljük földünk, munkafőként eredeti rendelkezését visszaadják, visszaszerezzük annak ahova elsősorban tartozik.

Erdély gazdag termőföldje nem mindentűt ontja egyformán áldásait. Volt, van és lesz termelő és fogyasztó gazdátársadalom. A havas-alji részek, a hargitai helységek lakói a természetérdek szerint mind fogyasztó gazdátársadalom számba mennek, mert tudvalevő, hogy az ottani égály és talajviszonyok a gabona-termelésnek nem kedveznek, minélfogva az ott lakó gazdanépek erdő és legelőgazdaságot kell üzzenek. A társadalmi gazdakormányzatnak e különbségek kapcsolatát kell megtalálnia a gabonarakták létesítésében, hogy a fogyasztó gazdák ott állhassanak a termelők oldalán és viszont. Minden vármegyei gazdasági szervezetnek szükséges volna a gabonaraktákat sürgősen felépítenie, hogy termelővidékek termései egyenes úton legyenek átutalhatók a fogyasztóvidékek részére s így a gazdagabb vidékek gazdái is terményeik előnyös, gyors és biztos értékesítésének lehetőségét megkapják, míg az erdőgazdaságot üző vidékek produktumai is a gazdaszervezetek útján vitessenek át a kereskedelembé.

A súlyos mulasztások káros következményeire kötetekben lehetne rámutatni, de remincenciálni nem lehet feladatunk, mert ez maga a csendes passzivitás. A gazdátársadalom nem passzivilázhat soha, mert a gazdasági életnek nagyon is zakatolnak az örlő malomkövei s azok agyonmorzsolnak egy-kettőre. Ma az erős kapcsolódások és érdekvédelmek korát éljük. Szóllaljon meg tehát a Bánát, E. G. E. Szatmár, a Hangya, Szilágyság s a Székelyföld s amilyen gyorsan csak lehet rakjuk fel a gabonarakták oldalait és vegyük kezünkbe a gazdasági kereskedelem szálait, mert az lesz az erdélyi gazdátársadalom jövőjének szilárd fundamentuma.

A gyakorlati kivétel kérdését illetőleg legyen szabad rámutatnom egy meglevő tekintélyes szervezetünkre a Hangyára, mit a gazdaságkereskedelem homlokterébe beállítanunk eminek köteleesség és gondatársadalmi érdek. A Hangyát szorosabb nexusba kell hoznunk a gazdaszervezettel s megerősítésére kell sietnünk alapítókéjének gyarapításával, hogy a bizonyos irányokból már összefutott gazdaságkereskedelmi szálakhoz sodródjon az egész szűgy a bomlás helyett az egyirányban való haladás és kifejlődés vonala biztosított legyen.

Az első lépés.

A szentesített földbirtokreform-törvény végrehajtásának első lépését a törvény 65-ik cikkelye értelmében a kisajátítás alá kerülő földek tulajdonosai által kiállított nyilatkozatok benyújtása képezi. Ezt a törvény idézett szakasza szerint a törvény kihirdetésétől számított 30 napon belül, tehát e hó 30 ig kell a tulajdonosok eszközölniük.

Lapunk multkori számában részletesen

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókgazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron Nagyváradon és M. vásárhelyen.

ismertették a beadandó nyilatkozatok szövegét, egyúttal azokat a szempontokat is, amelyeket a benyújtásra nézve a törvény előír; ehhez ki-egészítéssel az alábbiakban a 67-ik cikk fordítását közöljük: „A tulajdonos által adott nyilatkozat szolgál alapul a kisajátítási műveleteknél. Azok, akik e nyilatkozatot egy hónapi határidőn belül egyáltalán nem, vagy tévesen adták be, a kisajátításnál ezen okból elkövetett tévedésekkel szemben semmi orvoslattal nem fognak rendelkezhetni, kivéve a beigazolt vismajor eseteit.

A községi előjáróságok kötelesek a tulajdonosokat a törvény kihirdetésétől számított 15 napon belül írásban föl hívni, hogy tegyék meg nyilatkozatukat. A felhívás a jószágkezelésnek székhelyen eszközölendő, miről szóló bizonyíték megőrzendő.”

Ezek szerint tehát minden kisajátítás alá eső földbirtok kezelője vagy tulajdonosa f. hó 15-ig felszólítandó lelt volna a községi előjáróság útján írásban a nyilatkozatok beadására, amelynek alapján az illető a megfelelő járásbíróshoz a kért. nyilatkozatot augusztus 30-ig beterjeszti. Amint azonban a hozzánk érkező jelentésekből megállapítható, már a végrehajtásnak első lépésénél is nagymérvű zűrzavar és tájékozatlanság uralkodik. A községi előjáróságok a legtöbb helyen ezt az írásbeli felszólítást elmulasztották, ennél fogva a birtokosok nem tudhatják, vagy csak magánúton értesülhettek bejelentési kötelezettségükről; a kitűzött határidő rövidsége következtében a felszólításnak és a nyilatkozatok megszerkesztésének és beadásának eszközölésére a legtöbb esetben a legjobb akarat mellett sem futotta az idő.

Ezen kívül növeli a nyilatkozattétel körül keletkezett khaoszt az a körülmény, hogy a kisajátítás mérvének meghatározatlansága a kisajátítás alá kerülő birtokok tulajdonosait a kisajátítás mérvére nézve tájékozatlanságba hagyja, így a községi előjáróságok sem tudják igen sok esetben, hogy a község határában mely birtokok esnek kisajátítás alá, így a felszólítást sem tudják eszközölni. — Amint az köztudomású ugyanis a szentesített törvény a házi kezelésű birtokoknál pl. sik, dombos és hegyes vidékekre, alacsony, közepes, illetőleg magas földigénylés mellett más és más kisajátítási kulcsot ír elő. Miután pedig a területek osztályozása és az igénylés mérvé még nem ismert, honnan tudhassa p. o. hogy egy 300 hold birtokkal rendelkező gazda, hogy vajjon birtoka hegyes, dombos, vagy sik vidéken fekszik-e? illetőleg hogy melyik csoportba fogják besorozni és hogy milyen lesz majd a földigénylés és illető községben s ennek következtében azt sem tudhatja, hogy birtoka kisajátítás alá kerül-e vagy sem és hogy kell-e neki a 65-ik cikk értelmében kiállítandó nyilatkozatot benyújtani. Ép így nem tudhatja ezt a községi előjáróság vagy más valaki sem s így igen nagy száma a birtokos közönségnek, emellett a hatóságok is tájékozatlanságban vannak arra nézve, hogy kell-e nyilatkozatot bekérjenek, illetőleg benyujtsanak-e vagy sem.

Igy áll ez nemcsak a házi kezelésű, hanem bér és egyéb birtokoknál is, amelyekre nézve hasonlóan fönn áll a tájékozatlanság.

Ezeknek következtében már a megindulás első lépése tájékozatlanság folytán egy zűrzavarba full, a beérkező nyilatkozatok csak részben fognak idejekorán a járásbíróshoz kerülni és a birtokosok, valamint az eljáró előjáróság hibáján kívül egy nagy része a birtokosoknak tisztán a tájékozatlanság következtében nem tudhatja a nyilatkozatot beszerezni, illetve benyújtani. Erre a körülményre való tekintettel felhívjuk gazdatársainkat, hogy az illetékes járásbírósnál, vagy a községi előjáróságnál érdeklődjenek aziránt, hogy — amennyiben kétség állana fenn — kell-e nyilatkozatot benyujtsanak-e vagy sem. Ezt annál is inkább ajánljuk gazdatársaink figyelmébe, nehogy esetleg a határidőn belül való nyilatkozattétel jöhíszeműen is elmulasszák és így a törvény-

ben is említett fentebb idézett kellemelessnességnek ki tegyék magukat. Lapunk más helyén az igazságügyi államtitkárságnak egy erre vonatkozó rendeletét közöljük.

Gazdatisztek és bérlők marosvásárhelyi gyűlése.

A gazdatisztek szokatlan arányú érdeklődése mellett folyt le a marosvásárhelyi gazdatiszti értekezlet.

Az értekezletet, melyet léteérdeklődésük védelmére hívtak össze a gazdatisztek, Muszka Mihály nyitotta meg, melegen üdvözölve a megjelenteket, ismertette az összejövetel célját.

Kovács Elek ismertette azután az összehívók által előterjesztett határozati javaslatot, a melyet a következő szövegezéssel fogad el az értekezlet.

Határozati javaslat:

1. A Románia területén élő gazdatisztiak és bérlők, miután az uradalmak és birtokok kényszerbérletbe adása és felosztása őket és családjaikat megélhetésük lehetőségétől fosztotta meg, kérik és elvárják a kormánytól, hogy róluk ép úgy gondoskodjék, mind a többi földművelő polgárokról és a fölbirtok reformmal kapcsolatosan a fölosztás alá kerülő földbirtokokból, tudásuk, eddigi munkásságuk és szolgálatuknak megfelelő arányban részesesse, annyiival is inkább, mert a föld intenzív és egyszerű művelésére, elsősorban épen ők vannak hivatva.

2. A kényszerbérlet, illetőleg kisajátítás alá kerülő földbirtokból a következő arányban való részesítést kívánják már a kényszerbérletből is:

1. jószágfelügyelők, intézők 200 hold,
2. ispánok, segédtisztok 100 hold.

Minden részesedő számára lehetőleg lakás és gazdasági épület biztosítandó a kényszerbérlet és kisajátítás következtében üresen maradó épületekből.

3. A gazdasági kamarákban tanácsokban és a földbirtokreformmal kapcsolatban alakítandó minden szervezetben, a gazdatisztiak megfelelő képviselést nyerjen.

4. Azok, akik magyar állami vagy bármiféle uradalmi nyugdíjat élveztek, vagy nyugdíjosultságot szereztek, de az uradalmak felosztása miatt attól megfosztottak, az élvezett, illetőleg megszerzett nyugdíj államilag biztosítandó, annak elintézéséig eddigi járandósága, illetőleg annak értéke folyósítandó.

5. Az ezideig már kilakoltatott, vagy állásaikból kitétt alkalmazottak lakásaikba azonnal visszahelyezendők és ugy a kényszerbérletből, mint a végleges földosztásból a 2-ik pontban meghatározott arányban részesítendők.

Nyugdíjas, vagy nyugdíjosultak elvont illetménye azon napig visszamenőleg folyósítandó, melyen illetménye beszüntetve lett.

6. Az új berendezkedéshez és építkezéshez 60 éves olcsó állami kölcsön folyósítandó.

7. Bérlők, amennyiben a földművelés élet-hivatásuk és ez ideig is abból éltek, tényleges viszonyaikban olyan elbánságban részesítendők mint a gazdasági alkalmazottak.

8. A kényszerbérlet, vagy kisajátítás következtében állás nélkül maradt, vagy az eddigi lakhelyéről elköltözni kényszerültnek téessék teljesen szabaddá új lakhelyének megválasztása s ugy a letelepülési illeték, mint a lakás megszorítások alól vétessenek ki, ugy, hogy megélhetésük biztosítása céljából akár városban, akár községben minden akadály nélkül azonnal elhelyezkedhessenek s házaikat, lakásaikat azonnal elfoglalhassák.

A nagygyűlés ezen határozatának a parlament- és a kormányhoz, szükség esetén a királyhoz való juttatása és minden további szükséges lépések és intézkedések megtételét az elnökségre és a megválasztandó bizottságra bizza.

A határozati javaslat elfogadása után elhatározták, hogy a nagygyűlést szeptem-

ber 6-én tartják meg Tg. Mures, Marosvásárhelyen.

Elhatározták továbbá nagy mezőgazdasági részvénytársaság létesítését.

Az előkészítő bizottságok tagjai lettek: Muszka Mihály, Kovács Elek, Gál Elek, Pálfi Dezső, Szász József, Nemes Károly, Csomós János, Lapikás Béla, Wirth Manó, id. Szász Ferenc, dr. Szoboszlai László, Auffenberg Ágost, Rainer János főerdész.

A szeptember 6-iki gyűlésen részt venni óhajtok lakás iránti igényeiket sziveskedjenek Kovács Elek urhoz (Marosvásárhely, Kálmán-ter 3. sz.) bejelenteni.

Törvények, rendeletek.

Az új termésrendelet.

A héten Sinaiban tartott minisztertanács a terményexport és a buza, rozs és melléktermékek kivitelének az állam kezében való összpontosításával foglalkozott. A minisztertanács szabályozta és meghatározta azokat a módozatokat, melyek segítségével az állam a buza és melléktermékeinek kivitelét szervezni fogja. A miniszter tanács határozata a következő:

A buza, rozs és melléktermékek kivitele az állam közvetítésével és az alább meghatározott módon alakítandó bizottságok közreműködésével fog megtörténni. A fent nevezett termények, ugy a hadsereg, valamint a községek részére csak a bizottságok közvetítésével vásárolhatók. A magánosok közötti üzlethetések azonban ezután szabadok.

A második pont elrendeli egy főbizottság felállítását a belügyminiszterium mellé, melynek hivatása a terménykereskedelem szabályozása lesz. A bizottságnak tagjai a következők lesznek: elnök a belügyminiszter, alelnök a vámügyi vezérigazgató, tagok: a belügyi államtitkár, kereskedelem- és iparügyi államtitkár, földművelésügyi államtitkár, a hadügyminiszterium Három kiküldöttje, a CFR. vezérigazgatója, a kikötő és hajózási vezérigazgató, a községi fogyasztási szövetkezetek főigazgatója, a Banca Nationala képviselője, a főváros polgármestere vagy helyettese, a kereskedelmi és iparkamara elnöke és a belügyminiszter által kinevezett öt tag, mint szakértő.

A vármegyékben egy vármegyei átvételi bizottság alakul, mely a főbizottság felügyelete alatt működik. A megyei bizottság a következőképpen alakul: elnök a prefektus, tagjai: a földművelési tanácsos, a községi szövetkezetek központjának, a CFR. és a pénzügyminiszterium egy-egy delegáltja, a hadsereg két tagja, a Keresk. Kamara elnöke és a termelők egy képviselője.

A terményárak szabad egyezkedés útján állapíttatnak meg, a terménykereskedelem rendszabályozására alakult bizottság utbaigazításai alapján.

A vételtigyletek finanszírozását a községi szövetkezetek vagy bármely pénzügyintézet fogja ellátni.

A 8-ik pont a rekvirálásokról szól. Eszerint egy egységes rekvirálási árt állapotának meg mely a buza vagonjánál 16,000 lelt tesz ki, a rozs és lisztekre vonatkozólag pedig a 2958 számú minisztertanácsi rendeletben megállapított maximális árak maradnak érvényben felemelve az 1921. évi 695. számú rendeletben engedélyezett 20%^o-al.

A rendelet többi pontjai általános rendelkezéseket tartalmaznak, melyek kimondják, hogy rekvirálások csak különös esetekben és csak a főbizottság hozzájárulásával eszközölhetők.

A miniszter tanácsi napló nem precizozza a bizottságok és kereskedők hatáskörét. Nem írja elő, hogy mikor szabad rekvirálni, mikor nem. Nem biztosít a gazdaérdekek érvényesülésére a bizottságokban kellő befolyást. Nem írja elő, hogy az ár milyen minőségű gabonára és hol értendő. Általában a végrehajtók egyéni akaratának érvényesítésére tág teret enged.

A marosvásárhelyen tartandó nagygyűlésen a gazdaközönség tiltakozását fogja kifejezni a

gabona árak ismételt maximálása ellen. Az ipar és kereskedelem érdekeivel a mezőgazdaság érdekei állandóan háttérbe szorítottak. Most pedig nem csak a belföldi ipar és kereskedelem támogatását, hanem a külföldnek olcsó gabonával való elláthatását is a gazdákkal fizetetik meg.

Az alacsony állatárak, magas adók, illetékek egymagukban elegendők a gazdáknak a csődbe juttatására. A kormány Orosz és Franciaország részére kíván a mi bőrünkre olcsó kenyeret adni, de arról nem gondoskodik, hogy a termelési eszközök ára leszálljon. Legyünk ott valamenynyien a vásárhelyi gazdagylésen jogaink és érdekeink védelmére.

Rendelet az agrárreform végrehajtására vonatkozólag.

I. szakasz. A járásbírók jelen rendelet életbeléptetése után azonnal megküldik a kerületübe tartozó községi előljárási bizottságoknak a következő tartalmu hirdetést:

Mindazon tulajdonosok, kiknek jószágai jelen törvény értelmében, egészben vagy részben, kisajátítás alá esnek, kötelesek, a törvény kihirdetésétől szumitott egy hónapi határidőn belül, mindazon kerületek járásbíróinak, mely kerületekben a jelenleg vagy 1918 december 1-én birt egyes jószágai fekszenek, egy nyilatkozatot küldjenek be 4 példányban, minden egyes jószágra vonatkozólag; e nyilatkozatnak a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) A birtok (proprietatea) neve, valamint a helység, község, járás és megye megnevezése, ahol a jószág fekszik;

b) A tulajdonos neve, tulajdon jogi viszonya és rendes lakhelye;

c) A birtok (proprietatea) jelenlegi és 1918 december 1-i jogi állapota;

d) A birtok telekkönyvi (cota funduara) száma, valamint a földfelületnek kat. holdankénti részletezése arra vonatkozóan, hogy mennyi erdő, kert, szőlő, öntözhető terület (terenuri irigabile), meg nem művelhető talajok, mocsarak, stb. és mennyi meg művelhető terület van;

e) A jelenleg és 1918. december 1-én birt jószágok száma, kimutatva a területeket összesen és részletesen, mint fentebb;

f) Ezen jószág 1918 január 1-én és 1921 május 1-én bérlők által volt-e megművelve és mennyi idő óta, s az haszonbérbe van-e még adva;

g) Azon jószág vagy jószágok megjelölése, ahol a törvényben biztosított maximumot megtartani szándékozik;

h) Ha a tulajdonos a jószágon mezőgazdasági, ipari intenziv szervezettel rendelkezik. miben áll az, mily tőkét fektetett be és ezen szervezet működhetése céljából névleg mely területekre van szüksége abban az esetben, ha a 20. cikk rendelkezéseinek megfelelőleg, azt a maga számára föntartani szándékozik, megjelölve azt a jószágrészt, melyet e célra választ;

i) A tényleges birtokállapot összhangzik-e a telekkönyvekkel, s vannak-e tulajdoni vagy sommás visszahelyezési pereit folyamatban;

k) A kataszteri összes jövedelem, és a föld-, ház- és ipari telepek utáni adó;

l) A jószág össz-, vagy kat. holdankénti vételára, az osztályos egyezségekre, örökségekre vonatkozó becslés (evaluarea la patraj, mosteniri) és a hitelintézetek által eszközölt bármilyen más becslés, kitüntetve az évet, melyben kifizettek ezen árak és a mikor a becslések megejtettek. Fentl kötelezettség, kiskoruakat és gyámol-

takat illetően, ezeknek törvényes képviselőit terheli, abban az esetben is, ha az ingatlan felett valamely törvényes vagy megállapodásos haszonélvezeti jog keletkezett a haszonélvezővel szemben.

II. szakasz. Ezen rendelkezés hibátlan végrehajtása céljából a következőket rendeljük: az a.) pont alatt a birtok nevével kitéendő az az elnevezés amely alatt a birtok a közönség előtt ismert, ha ilyen elnevezés létezik po. (negoi birtok Károlyháza).

b) pont alatt értendőnek az összes telekkönyvbe bejegyzett birtokosok, ha a tényleges birtokos nincs a telekkönyvbe be vezetve, de azt hiszi, hogy ő a tulajdonosa, ez alatt a pont alatt a jogcím is fölemlítendő (adásvételi szerződés stb.), kitüntetve a telekkönyvbe beirt nevek is. A jogi helyzetre nézve kimutatandó, hogy van-e a birtokosoknak szabad rendelkezési joga és amennyiben bizonyos korlátozások fönállanak ez részletesebben megjelölendő. pl. (kiskoruak, gondnokság miatt stb.)

c) pont alatt értendő, hogy ha a telekkönyvben bejegyezve van, vagy volt 1918-ban olyan körülmény, amely a birtok szabad használatát korlátozza pl. hitbizomány stb.

d) pontban kimutatandó: a telekkönyvi szám a I., II. stb. † jelek, parcella szám és kataszteri szám, amennyiben nem egyezik meg ez a telekkönyvi számmal.

h) pontban a törvény 20 paragrafusára történik hivatkozás, amely szerint a birtokos maga választhatja ki birtokának kisajátítás alá nem eső részét azzal a föltétellel, hogy az a ami a falusiaknak marad alkalmas legyen fölparcellázásra és gazdaságilag jól kihasználható legyen, ezzel szemben azonban a birtokos sem sajátítható ki csak úgy, hogy a megmaradó rész a birtokon levő gazdasági felszereléssel együtt egy gazdasági egészet képezzen.

III. szakasz. A törvény 66-ik szakasza értelmében a járásbíró a benyújtott nyilatkozatokhoz mellékeli a telekkönyvek hiteles kivonatát és a járási bizottság rendelkezésére bocsátja. A járásbíró intézkedni fog, hogy a telekkönyvi hivatal följegyezze mindazon birtokosoknak a nevét, akik a kisajátítás alá esnek a törvény értelmében.

IV. szakasz. A járásbíró a birtokosok nyilatkozatainak hiteles másolatát elküldi a központi kisajátítási pénztárnak s a másikat a megyei gazdasági tanácsnak.

V. szakasz. A törvény 140-ik paragrafusa értelmében bármelyik kimutatás, térkép vagy jegyzőkönyv vagy más okmányok amelyek a törvény végrehajtására vonatkoznak közokiratoknak tekintetik. Mindazok, akik bármiféle minőségben részt vesznek az igazsággal ellenkező adatoknak ezen okmányokra való bevezetésében és ezzel másoknak a megkárosítására törekednek a büntető törvénykönyv rendelkezései alapján büntetettnek, emellett azonban fegyelmi büntetés gyanánt 1000—5000 lelig terjedő pénzbírsággal is sújtatnak.

Az állam szerződése az Agrár Bankkal a földreform pénzügyi műveleteinek lebonyolítása tárgyában.

A Monitorul Oficial 96. száma közli az említett megegyezést, mely szerint:

A Kolozsvári Banca Agrară R.-T. kötelezi magát arra, hogy

a) az állam számlájára kifizeti a kisajátítási és földosztási munkálatok összes kiadásait;

b) átveszi az állam által kibocsátott járadék-kötvényeket, melynek célja a kisajátított föld árának kiegyenlítése és fizetéseket eszközöl a tulajdonosok számára;

c) a földben részesedett egyénektől behajtja az annuitásokat s megfizeti a járadékkötvények esedékes szelvényeit és a törlesztési összegeket az államkincstárnak;

d) behajtja és megfizeti a haszonbéreket mindaddig, míg a kisajátított föld bérlet utján értékesítetik;

e) behajtja a részesített egyének által előlegként fizetendő vételár-részleteket s azokat az államkincstárnak beszolgáltatja.

2. A Banca Agrară a kibocsátott járadékkötvények kezeléséért egyszersmindenkorra 1%⁰⁰ províziót kap.

3. A Banca Agrară az annullások behajtása, kezelése és nyilvántartása fejében 1%⁰⁰ províziót kap.

4. A Banca Agrară az államtól a behajtott haszonbér után 2%⁰⁰ províziót kap.

5. A Banca Agrară-nak az állam 1%⁰⁰ províziót engedélyez a finanszírozásból folyó egyéb forgalom után, kivéve a 2, 3 és 4 pont alatt említett munkálatokat.

Az állammal szemben fennálló folyószámla, mely negyedévenként zárandó le, kamatmentes Mindazonáltal az esedékes és ki nem egyenített saldo-k után a Nemzeti Bank kamailábnál 1%⁰⁰-kal magasabb kamat fizetendő.

6. Arra az időre, amíg a Banca Agrară által finanszírozott kisajátítási és földosztási munkálatok tartanak, az állam nevezi ki az igazgatósági tagok 1/4-ét és a felügyelőbizottság 2/3-át; ezenfelül kormánybiztost küld ki.

Az állam által kinevezett ezen tagok a többi (választott) tagokkal egy jogok, mint a kötelezettségek tekintetében egyenlő elbírálás alá esnek, a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében.

A kormánybiztos ellenőrzi az agrárreform összes finanszírozási műveleteit, joga van mindennemű felvilágosítást kérni, a közgyűléseken és igazgatósági üléseken, mint tanácskozó tag jelen lehet, ugyszintén kérheti az agrárreformra vonatkozó törvényekkel ellentétes intézkedések ideiglenes felfüggesztését. Ez esetben köteles a kormánynak azonnal jelentést tenni; a kormány azután véglegesen határoz. Ha a kormány az intézkedés megtételéről számított 15 napon belül nem nyilatkozik, az intézkedés foganatosítható.

A kormánybiztos javadalmazását a kormány állapítja meg és a bank fizeti az állam terhére ugyanugy mint a többi effektív kiadásokat.

7. A Banca Agrară szervezete és mindazon egyéb műveletek, melyek nem vonatkoznak az agrárreform finanszírozására, a kereskedelmi törvény szabályainak uralma alatt maradnak.

8. A szerződés akkor lép életbe, ha azt az állam részéről a minisztertanács és a Banca Agrară részéről az e célból egybehívott közgyűlés ratifikálta.

Kiviteli kommisszio díjszabás. A pénzügyminiszterim az egyes kivitt cikkeknek, a vám-tarifán kívül a következő kommisszios díj fizetését rendelte el: rozs 1000.—, tengeri 300.—, tengeri liszt 300.—, bab 300.—, árpa 420.—, zab 300.—, lóheremag 3000.—, szárazborsó 600.—, mustármag 600.—, lucernamag 3000.— tökmag 1500.—, len- és kendermag 3000.—, olajpogácsa 30.—, napraforgóolaj 1500.— leu vagononként. Alkohol, italok —10, bor —10 bani literenként. Burgonya 1000.—, gabonaliszt I. 2000.—, standardliszt 3000.—, rozsliszt 1000.— leu vagononként. Lékvár, méz.

Agrárreform Bukovinában. Az erről szóló törvényt az erdélyivel egyidejűleg közli a monitorul Oficial 93 száma.

A gabonaárak maximalása. A miniszter tanács a buza árát 16.000 leuról 18.000 leura, a zab árát 14.000 leuról 16.000 leura emelte vagononként. Bab, lencse ára w.-ként 18.000 L.

A határszéli gabonaforgalom tárgyában földmivelési miniszter július 26-iki kelettel 102,218 szám alatt újabb rendeletet adott ki, amely július 29-én lépett hatályba. A rendelet értelmében az ország jelenlegi határaitól befelé számítandó 15 kilométer széles határzónában mindennemű gabona és annak örleménye tengelyen (gépkocsin, kiskocsin, talyigán) továbbá vasúti kézipodgyásként, vagy más módon (hátizsákban, batiyuban) a város vagy község területén kívül eső helyre csak szállítási igazolvánnyal továbbítható.

Laszállították a gyapju illetékeit. A vámigazgatóság közli, hogy a Romániába importált gyapju kommisszióját 1 leurról 50 banira

szállította le. A gyapjurongy kiviteli díját vagononként 3500 leura szállították.

Megszüntetett kiviteli díjak. A Monitorul Oficial 31-iki száma a pénzügyminiszter egy rendeletét közli, amely bizonyos árucikkek kiviteli díját megszünteti. Ezek közé az árucikkek közé tartozik: a gyapju és gyapotszöttes, konyak, rum, likör, faszerszámok, kerekék, stb.

A vízjog új szabályozása. A Monitorul Oficial 97. száma egy új törvényt közöl a vízjog szabályozásáról. A törvény az összes vizet köztulajdonnak minősíti, melyek állami felügyelet alá rendeltetnek, s kihasználási jogok maximum 90, kompjogok pedig 25 évre adatnak ki.

SZÖVETKEZÉS.

A mezőmehesi népinternátus és a hadiárvaok.

Városokban is nehéz létrehozni internátusokat és árvaházakat, még nehezebb azonban a falvakon, ahol az ilyen intézmények terhei kevesebbek között kell, hogy megoszoljanak. Annál nagyobb dicséret és elismerés illeti meg Csia Pál mezőmehesi ref. lelkész gazdasági elnököt, aki hosszas, kitartó és következetes munkával megteremtette Erdélyben az első falusi népinternátust és hadiárvaházat, mely intéz-

mény napközi otthont nyújt a télvíz idején a távoli tájakról iskolába járó gyermekek és a hadiárvaok számára. Képünkön bemutatjuk az intézet gyámoltjait, kik hozzátartozóikkal együtt áldják az éretlük önzetlen szeretettel dolgozó papjukat, Csia Pált.

A minap közöttük az Intézet céljaira adakozó gazdák névsorát. Most bemutatjuk a gyámoltak seregét azzal az óhajtással, hogy a kezdeményezés minél számosabb községben találjon követőre, avagy nyissa meg a jó szívek áldozatkésztségét a mezőmehesi népinternátus és hadiárvaház javára.

Mezőmehesi népinternátus és hadiárvaok növendékei.
Lelkésze: Csia Pál, lelkész.

A Kisküküllő-megyi gazdák és a földreform. Kisküküllő vármegyének a földreform törvény által érdekelt nagyobb birtokosai folyó hó 17-én Dicsőszentmartonban értekezletet tartottak, melyen megbeszélték egyfelől a törvényben foglalt súlyos intézkedéseket, másfelől tájékoztatták a birtokbevallási ívek kitöltését illetőleg. Elsősorban megállapították, hogy a hatóságok téves alapon sürgetik és követelik a kérdőívek pár nap alatt való benyújtását, mert a törvény rendelkezései szerint a törvény kihirdetésétől számított 30 nap (augusztus vége) illetve a kézbesítéstől számított 15 nap alatt kell azokat az illetékes járásbírókhoz benyújtani.

Az egyes pontok letárgyalásánál felhívott a figyelmet arra, hogy a kisajátítandó birtok kisajátításának mérvét rendkívül befolyásolja az a körülmény, vajon az sík, dombos avagy hegyes területen fekszik. Kisküküllő vármegye évszázadok óta kultivált terület, melynek termőföldje tulnyomóan lapályos, melynek alig van meg nem művelhető rész; éppen azért a gazdasági egyesület választmányja, mint a gazdák hivatásos érdekképviseleti szerve, a leghatározottabban állást foglalt amellett, hogy a vármegye területe síknak minősítessék s a maximumok ahhoz képest állapíttassanak meg. E végett átiratot intéznek az Erdélyi Gazdasági Együlethez, ezen állásfoglalásnak illetékes helyen

való akceptálása érdekében legyen a vármegye közönségének segítségére.

A törvénynek azon rendelkezése sem világos, amelyik kimondja, hogy az 1918. évtől kezdődőleg megbízás nélkül távollevők tokai teljes mértékben kisajátíthatók, mert ezzel szemben a békeszerződésben az áll, hogy idegen államok polgárainak vagyona mentes a kisajátítás alól. Ez a pont nagy mértékben rászorul a megvilágításra, mert csak azokra vonatkozhatnak, akik a román állampolgárságot előzőleg már megszerezték.

Az igazgató-választmány kötelességének ismerte rámutatni az egyházakat fenyegető azon rendelkezésre, mely szerint a 300 lelket nem számláló anyaegyházak és 100 lelken alóli filial egyházak vagyona egészben kisajátítható. E rendelkezés s az ennek alapján fogantatva vehető kisajátítás keresztülhajtása a 3 felekezeti magyar egyházközségek teljes tönkretételét jelenti.

Kimondatott, hogy az Egyesületnek e kérdésekben való állásfoglalása átlratan közöltessék az E. G. E.-vel azzal a kéréssel, hogy a kérdéseket vegye szintén tárgyalás alá s a rendelkezésre álló minden eszköz felhasználásával s szükség esetén a Magyar Szövetség és a szász képviselők erkölcsi támogatásának igénybevételével hasson oda, hogy e séreimek a lehetőség szerint orvosoltassanak s a jogos kívánságok teljesíttessenek.

K. J.

Az E. M. E. jubiláris közgyűlése. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület szeptember hó 4-én tartandó közgyűlésén üli 40 éves fennállásának ünnepét. Az egyesület hivatalos lapja a „Méhészeti Közlöny” ez alkalomból a méhésztársadalom vezetőinek emléksorait közli. Első helyen br. Jósika Gábor egyesületi elnöknek a következő sorait: „Negyven éve immár, hogy fennáll az Erdélyrészi Méhész-Egyület. Méhész Társak! A fejlődés törvényei szerint lassan fejlődött szerény egyesületünk is, de büszkén tekinthetünk vissza 40 éves multunkra, mely alatt lankadatlan szorgalmunkkal és kitartásunkkal, bár néha nehéz viszonyok között, odafejlesztettük egyesületünket, hogy egy pár lelkes előharcos, az országrészben már már pusztulófélben levő méhészetnek ezer és ezer munkásává szaporodott. A méhészet legnagyobb részt a legszegényebb néposztálynak — és a háboruban megcsönkültaknak adott kenyeret a kezébe! Méhész Társak! Okuljunk a multon, mert hisz a történelem a legjobb tankönyve a jövőnek. Folytassuk lankadatlan buzgalommal működésünket és az Isten áldása fogja kísérni önzetlen, eredményes munkánkat. Kolozsvár, 1921. jul. hó.

Közgyűlési meghívó. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület folyó évi szeptember hó 4-én vasárnap d. e. 11 órakor, Kolozsvárt, az Erdélyi Gazdasági Egyület székházának üléstermében, negyvenéves fennállásának emlékére *jubiláris közgyűlést tart,*

Meghívó. Az Erdélyrészi Méhész Egyület igazgató-választmányja folyó évi szeptember hó 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Kolozsvárt Attila utca 10. szám alatt az Erdélyi Gazdasági Egyület székházában rendes ülést tart.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület is újból megkezdte hosszas szünetelés után működését. A minap tartott egyesületi tisztújító közgyűlésen elnöknek megválasztották Domahidy ny. főispánt, alelnököknek Bartha Kálmán földbirtokost, Horváth Bertalan földbirtokost és Barbul Károly prefektust. Titkárnak Pethő György okl. gazdát. A tagdíjakat az egyesület progresszive a birtok terület nagysága szerint, (100 holdig 50 L, 500 holdig 100 L, 500 holdon felül 150 L.-ben) állapította meg.

Irodalmi szemle.

Az Erdélyre, Bánátra, Körös és Máramaros vidékére vonatkozó földreform törvény megjelent magyar nyelven, az E. G. E. kiadásában. A törvény magyar fordításu szövege biztos vezérfonal a magyar gazdák számára a földreform terén. A jogi és gazdasági szempontból felülvizsgált, hiteles szövegre az eljáró hatóságok előtt is nyugodtan hivatkozhatik a gazda. A csinos kiállításban megjelent füzet ára 10 L. Kapható Kolozsváron az E. G. E. titkári hivatalában, a „Minerva”, Keszely Albert és Friedmann-féle könyvkereskedésben. Marosvásárhelyen a Földműves Szövetségnél, Aradon, Tordán, Szatmáron a vármegyei gazd. együletnél, továbbá Tordán Füssy Józsefnél.

Terjesszük a „Méhészeti Közlöny”-t. A „Méhészeti Közlöny” Erdélynek mégcsak minden 4-ik helységébe jut el. Olvasóinkra vár a feladat, hogy minden erdélyi községbe eljusson. Emeljünk szót az érdekében. Ajánljuk a méhészeknek, gazdáknak, papoknak, tanítóknak, iskoláknak. Főképen kívánatos, hogy az iskolák katedráin feltalálható legyen, mert hiszen tanulságos cikkei a méhészeti ismereteknek gazdag tárházát adják. Kiadja az Erdélyrészi Méhész Egyület, szerkeszti Gál Imre. Az E. M. E. tagjai tagsági illetmény fejébe kapják. Évi tagdíj 50 L. Megrendelhető az E. M. E.-nél Kolozsvár Attila u. 10.

Terjesszük az „Erdélyi Gazda”-t a gazdák körében!

Biztosítás.

A magyar biztosító intézetek működési szabadságát tudvalevőleg augusztus 27-ig engedélyezték a magyar intézeteknek ez ügyben indított mozgalma alapján e határidőt két hónappal október hó 27-ig kitolták, mint értesülünk. Sőtünk e körülményt gazdatársaink szíves tudomására adni annál inkább, mert egyes biztosító társaságok ez alkalomból hirdetésekben kínálták fel magukat a mi régi, kipróbált intézeteink üzleteinek rovására. A mi intézetünk a *Gazdák Biztosító Szövetkezete*, amely idejében gondoskodott a változott viszonyok követelményeinek megfelelő átalakulási munkálatok végrehajtásáról. A gazdaközönség összetartása alapján és áldozatkészségével létrehozott új intézetünket, a Gazdák Biztosító Intézete R. T.-ot is ép oly gazdatársi szeretettel és összetartással kell támogassa a gazdaközönség, mint a G. B. Sz.-t támogatta, ha azt akarja, hogy biztosításait a jövőben is szolid árak mellett kartelen kívül álló intézetnél helyezhesse el.

Dolgozik a vörös kakas. *Hosszúfaluban* folyó hó 10-én leégett 4 gazda, kiknek 11 épületén kívül összes gabona- és takarmánykészletük áldozatul esett. Káruk meghaladja a 240 ezer leit. Biztosítva csupán kettő volt csekély összegre. *Lisznyón* (Háromszék megyében) leégett Bedő Albert kispazda telke, kinek kára meghaladja a 100.000 leit. Biztosítva nem volt, mert 30 éven át folytonosan érvényben állott biztosítását, ami folyó év január 17-én lejárt, nem újította meg azzal az indokolással, hogy a községben rég nem volt tűz. A megszámlálhatatlan tüzesetből csak a kettőt kiragadva nem mulaszthatjuk el hangsúlyozni a tűzkár elleni biztosítás fontosságát és szükségességét különösen a gazdák részére, mert sajnos az utóbbi időkben, a kispazdák a biztosításokkal való védekezést teljesen elhanyagolják. Ennek aztán természetesen meg vannak a maga szomorú következményei. Minden gazda biztosítsa épületeit és gazdaságát tűzkár ellen! Ebben a tekintetben a gazdakörökre hárul az a fontos feladat, hogy gyűléseken minden gazdaköri elnök értesse meg a gazdákkal, hogy mennyire fontos a gazdákra nézve a tűzkár elleni biztosítás. A biztosítás nem egyéb, mint egy előre látó védekezés a bekövetkező elemi kár ellen. A biztosítás elmulasztása évtizedek munkáját semmisíti meg. Aki biztosít, a törvényben előírt teljes mértékben, annak kárát a biztosító társaságok megtérítik készpénzben s így lehetővé válik, hogy a gazda legalább is részben helyreállítsa a tűz martalékának esett vagyonát. A biztosító társaságok oly arányban fizetik a kárt, amilyenben aránylik a tényleges érték a biztosított értékhez.

Gy. A.

Pusztító jégverés volt f. hó 17-én Erke-
den, mely egy egész órahosszat tartott s az összes künn levő terményt és gyümölcsöt dönkréttette. A jég 25—30 cm. volt s a mezőkön még másnap is olt hevert.

Vegyes közlemények.

Te Deum az agrárreformért. Temesváron augusztus 19-én az összes templomban Te Deumot tartottak annak öröme, hogy a parlament az erdélyi agrárreformról szóló törvényt megszavazta. Ebből az alkalomból nagy falragaszok jelentek meg *Averescu* miniszterelnök, *Gróza Péter* dr. erdélyi miniszter és *Goga Oktávián* kultuszminiszter aláírásával. — A falragasz köszönetet mond a királynak a törvény szentesítéséért és felhívja a népet, hogy az agrárreform fölötti örömeinek ir-
ozásán módon adjon kifejezést.

Német lovak átvétele. Bukarestből jelentik: A javadalomügyi miniszterium, összeállította azokat a bizottságokat, melyek hivatása, hogy Németország által kiadandó lovakat át-

vegyék. Az ideiglenes átvételi bizottság tagjai sorában van Moldován brassói főállatorvos, még négy állatorvos, öt tiszt és öt lötenyésztő. A végleges átvételi bizottság elnöke Dejoianu tábornok, tagjai Dinescu állattenyésztési főnök és Popescu Daia állattenyésztési főfelügyelő, két állatorvos, egy intendáns és öt csapatliszt. Az ideiglenes bizottságok Németország belsejében a végleges pedig Oderbergben fog működni.

A duvadak kártétele egész Erdély területén tűrhetetlenné kezd válni. Bihar megyében a medvék tehéncordákat, birkanyájakat, Kolozsmegyében a vaddisznók a vetéseket, rókák a baromfiakat, nyulak az ültetvényeket, Székelyföldön a farkasok a legelésző állatokat, a pásztorokat, utasokat támadják meg, a ragadozó madarak a baromfiakat hordják el és ismételt és újabb kérések dacára a fegyvertartási önvédelemből sem engedik meg a hatóságok. A keserves utánjárásokkal és áldozatkészséggel többrendbeli igazoltatás után megszerzett fegyvertartási engedélyeket rövid használat után beszedik fegyverestől. Ez az állapot már tűrhetetlen, a télen jószágaink után gyerekeinket fogják elvinni a fenevadak, ezért a szeptember hó folyamán Marosvásárhelyen tartandó gazdaggyűlésen ezt is szóvá kell tenni és követelünk kell e téren rendezett állapotok teremtését.

A gazdák és a sóskutak. Erdélynek sóban gazdag vidékein sós források vannak, amelyre épített faházakból a finánc díjlanul méri a környék lakóinak a meghatározott napokon a sóvizet. A földművesek e sóvizet használják a főzéshez, az ételek elkészítéséhez. A földművelő nép vállaira rakott óriási terhek mellett — mint hírlík — még e csekély kedvezménytől is meg akarják fosztani most a földművelő népet ami ellen a legmesszebbmennyire tiltakozunk. Az illetékek felemelése mellett legalább a régi kedvezményeket hagyja meg a kormány a sok oldalról sanyargatott földművelő nép számára.

A vasárnapi munkaszünet és a szorgos gazdasági munkák. Egy székelyföldi gazdaköri elnök panaszolja, hogy a község nem engedte meg a kispazdáknak a szorgos nyári munkaidőben a hordást, a ledőlt, vaddisznók által szétmarcangolt kalangyák megigazitását a vasárnapi munkaszüneti napokon. Aki ennek dacára a mezőre mert menni, a főszolgabírónál feljelentette, csendőröknek átadta.

Kisállatkiállítás Brassóban. Az Erdélyi Kisállattenyésztő-Egyesület brassói osztálya f. évi szeptember 10-től 12-éig Brassóban a száz év. egyházközség régi tornaiskolájának kertjében kisállatkiállítást rendez, melyre baromfi és pedig minden fajtájú tyúk, pulyka, gyöngytyúk, galamb, páva, fácán, liba és kacsán kívül házi-nyulak, méheki és méhtenyésztési termékek, selyemhernyók és ezek termékei, kecskék, kutyák is fognak állítatni.

Felkérletnek az összes kisállattenyésztők, hogy címüket talelőbb közölni sziveskedjenek, hogy a bejelentési nyomtatványok idejekorán megküldhetőek legyenek. A kisállatkiállítással egybekötve kongresszus is fog tartatni. Az Erdélyi Kisállattenyésztő Egyesület brassói osztálya. Kiállításiroda: Mezőgazdasági árucsernok. Brassó, Weiss Mihály-u. 17.

Mezőgazdasági gépek szállítása. A cséplési idény tartalmára a mezőgazdasági gépek és javításra küldött gépalkatrészek vasuton való szállítására a CFR. vezérigazgatósága következőképpen intézkedett: Mezőgazdasági gépek, javításra küldött vagy gyárból visszaküldött gépek, gépalkatrészek kezelő tehervonatokon kívül egyes vonatokon is szállíthatók, tekintet nélkül súlyukra. A kezelőtehervonatokon teheráru fuvar-

levéllel, rendes díjszabás szerint, vegyesvonatokon gyorsáru fuvarlevéllel, egyszerű podgyászilleték felszámolásával történik a kérdéses berendezések szállítása.

A földművelésügyi miniszterium statisztikai osztálya az idei buzatermést 160,000 kocsirakományra becsüli, melyből 40,000 kivételre és vetőmagokra, 20,000 a hadsereg számára, 10,000 pedig Bukarest élelmezésére van előirányozva s a többit a belföldi fogyasztás céljaira szolgál. — Hivatalos jelentés szerint a kukoricaszükséglet birtosítva van. A szárazság csak egyes vidékeknek ártott s a termés bőven fedezi a belföldi szükségletet, sőt kiviteli célokra is marad.

Kolozsvár város husszükségletére a vágóhidon július hóban összesen 595 drb. nagy szarvasmarhát, 948 növendékborjut, 1022 drb. szopósborjut, 1859 dra. nagy sertést, 153 drb. növendéksertést és 269 drb. juhot szurtak le. Augusztus hónapban a vágóhid legnagyobb napi forgalma 4-én volt, mikor is egy nap alatt 50 drb. nagy szarvasmarhát, 82 drb. növendékborjut, 61 drb. szopósborjut, 50 drb. sertést és 71 drb. juhot szurtak le.

A repce kivételét tudvalevőleg a kormány szabaddá tette. Most az olajgyárosok megbizottai kérték a kormánytól a repce kivételének betiltását, mivel nem tudnak elég nyers anyaghoz jutni. Reméljük, hogy a kormány megmarad első elhatározása mellett és továbbra is szabaddá teszi az olajmagvak kivételét, amelyeknek termelését csakis ugy biztosíthatja a jövőben, ha megfelelő árak elérésére mód adatik a gazdák számára.

Állatorvosi képesítő vizsga. November 21-én állatorvosi képesítő vizsgálat lesz Bukarestben. Akik erre jelentkezni akarnak, kötelesek az állattani főigazgatósághoz folyamodni legalább 10 nappal megelőzőleg.

A selyemgubók kivétel tilalma. A vámügyi vezérigazgatóság a selyemgubók exportját kiviteli tilalom alá vette.

Takarmánykiviteli tilalom Jugoszláviában. A jugoszláv kormány az uralkodó általános európai szárazsággal kapcsolatban megtiltotta a takarmány kivitelét.

Magyarországon mentesítik a törpebirtokokat a vagyonszállítás alól. A 3 holdon alóli birtokosok nem fizetnek vagyonszállítást. E címen kb. 40,000 család mentesül e teher viselése alól. Az árvák, özvegyek és rokkantak vagyonuk fele után fizetnek csupán váltáságot.

A takarmányban szűkölködő gazdák figyelmébe. Csikvármegye Gyergyóvidékének Gazdasági Egyesülete (Gyergyószentmiklós) arról értesít, hogy ottan az egyesület útján 100 kg.-ként 50—60 L.-ért szénát nagyobb mennyiségben is lehet beszerezni. Az érdeklődők forduljanak megkereséseikkel nevezett egyesülethez.

Az érmelléki szőlő és gyümölcs értékesítés akadályai. Székelyhidról írják: Sok reménnyel kecsegtető szőlőtermésünket szőlőmoly pusztítja, helyenként lisztharmat lépett föl. A megmaradt szőlő kiváló bort ígér, de az értékesítés tekintetében máris aggodalommal tölti el a túl magas bortermelési adó, a szállítási mizéria és a magas fuvardíj. A gyümölcsstermés értékesítését is a szállítási mizéria s a drága fuvar gátolják. Míg a további vidékek városainak nélkülözniök kell a gyümölcsöt, az Érmelléken elrotthat a sok gyümölcs. A postai szállítás sem kecsegtető, mert négy öt nap telik el, amíg a postacsomag rendeltetési helyére megérkezik.

Kolozsvári hetivásári jelentés. Gabona és takarmány árak: buza 60, árpa-buza keverék 58, tengeri 54—58, tengeri-rozs keverék 56, árpa 48, (ll. o.) rozs 40 leu 30 literes vékánként. Széna l. o. 85—100, gyengébb 70—80, buza szalma 40—45 leu métermázsánként. Állat árak: Felhajtás marhában nagy, 16-ban kevesebb, sertésben közepes, juhban kicsi.

HIRDETÉSEK.

Árak: egy jó fehér tehén borjuval 550—600, tarka tehén borjuval jó husban 800, 2 éves tünő 280 leuval adatott el, 1 pár gyenge fehér ökör 2400 leu, egy pár nehéz, tarka ökör, jó husban 3200 leu megvásárolható, egy pár jó fehér ökör pedig 2500 leuért; egy pár jó husban levő borjázó bival 2400 leuért és gyengébb 1400—1500 leuért; egy pár 3 éves tulok 2400 leuért kínáltatott; egy jó szopós borju 100 leuért adatott el, gyengébb 50—60 leuért. Egy gyengébb lóért is elkértek 500—700 leut, míg a legjobb lóért 6500 leut kértek. A sertések a következő árakban kerültek eladásra: 1 sovány mongolica koca 3 drb. 10 hetős sovány malacával 350 leuért, egy jó karban levő mongolica koca 3 drb. jókarban levő 8—10 hetős malaccal 500 leu. 4 drb. koca, jó husban (a 60—70 kgr.) 2300 leu, 2 drb. jó 4 hónapos malac 300 leu, 2 drb. jobb 4 hónapos 420 leu, félkővér disznó (60—65 kgr.) 700 leu, 6 drb. nagy disznó, jó husban (kb. a 75—90 kgr.) 4000 leu, 3 drb. jó husban levő kilóra 8 leuért, egy szopós maiac (8 hetős) 30—35 leuért adatott el. A sertés ára kilóra 7—8 leu volt, minőség szerint. A juh felhajtás gyenge volt. Eladási ár darabonként 50—55 leu, kecske 60 leu.

A brassói heti piaci árak. Baromfiak: liba 27—35, tyúk 25—30, kacsapárja 45—55, sütnivaló csirke 30—45, tojás darabja 70—80 bani. — Tejtermékek: vaj kilója 30—40, tejföl literenként 8—10, tehénturó 4. — Zöldségek: egy kötés murek 75 bani, celler darabja 50 bani, egy kötés hagyma 1—1.50, 3 drb. retek 1 lei, kalarábé 50 bani, kelkáposzta —50—1, káposzta 2—5, karfiol 50 banitól 3 lei nagyság szerint, paradicsom 3—4, paprika 4—6 drb. 1 lei, tejtes tengeri 20—50 bani, tök 1—2.50, burgonya vékaja 6—8, kiflikrumpli 10—12, uborka 20 bani. Gyümölcsök: barack kilója 8—12, szőlő 7—10, dinnye 2, szilva 4, körte 2—3, alma 2 lei. — Termények: zab hektonként 125, tengeri 200, árpa 200, köles kása 250, tengeriliszt 225, mák 8—9 lei.

Mocsi állatvásár. A felhajtás úgy mennyiség minőség tekintetében kitünő, a forgalom és kereslet azonban lanyha volt. Árak: I. rendű jármos ökör 4, II. rendű 2.50, III. rendű 1.50, tehén 1.50 leu kilogrammonként. Fejős tehén 600—800 leu darabonként. Sovány sertés 7, kővér 10 leu kgr. Juh páronként 120—150 leu.

A fahordók ára ma literenként 1 leu, jó szüretre való kilátás reményében a kádárok az árak 25—40 százalékos emelkedését remélik, amelyet az alacsony borárak mellett a gazdák előreláthatólag nem fognak megadni.

Téli alma, dió, aszalt gyümölcs waggontételekben leendő szállítására ajánlatot kér a Nagykereskedők Egyesülete R.-t. Cluj—Kolozsvár, Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi Miklós-u.) 22. sz. 3341

Sertések ovariometriával (miskarolás-sal) foglalkozik: Paphael Oszkár városi állatorvos Nagyenyed (Aiud).

Két kis polgárista leánykát teljes ellátásba elfogadok, esetleg zongora használatával és tanítással szintén 3-ik polgárista leánykám-mal egy lakásba. (Cím: Kolozsvár, Szélső-utca 7. szám.)

Eladó egy jókarban levő szak eke és egy szecslovakó Kolozsvár, Zápolya-u. 42. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. N. E. Déa. Jönni fog. S. I. Székelyudvarhely. Az anyagalmaz miatt késett. Gy. A. Brassó. Köszönjük. Cs. P. M.-m. A héten elküldjük T.-ra ott a kl. átvétel. K. L. Szathmár. A gazdagylülés Marosvásárhelyen szeptember hó utolsó napjában 25—26-án lesz kb. Idejében közöljük majd a pontos időt.

Székelytamásfalvi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 4-én d. u. 4 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 18-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 166, üzletrészeinek száma pedig 590 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 4 üzletrésszel; kilépett 1 tag 4 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Székelytamásfalva, 1921. július hó 9-én. Az igazgatóság.

Szárhegyi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 4-én délután 2 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szept. hó 11-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 289, üzletrészeinek száma pedig 1410 volt; az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Szárhegy, 1921. július hó 21-én. Az igazgatóság.

Parajdi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 4-én délután 2 órakor a szövetkezet helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szept. hó 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 288, üzletrészeinek száma pedig 515 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Parajd, 1921. július hó 21-én. Az igazgatóság.

Felsőcsernát és vidéke fogy. és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 4-én délután 3 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 18-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 373, üzletrészeinek száma pedig 1111 volt. Az év folyamán belé-

pett 3 tag 3 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Felsőcsernát, 1921. június hó 14-én. Az igazgatóság.

Bokosi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 4-én délelőtt 11 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 18-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 72, üzletrészeinek száma pedig 677 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Bokos, 1921. augusztus hó 3-án. Az igazgatóság.

Piskolti fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 11-én délután 4 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 18-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 469, üzletrészeinek száma pedig 1936 volt. Az év folyamán kilépett 19 tag 54 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Piskolt, 1921. július hó 25-én. Az igazgatóság.

Érköbölkúti „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án d. u. 3 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 264, üzletrészeinek száma pedig 756 volt; az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Érköbölkút, 1921. augusztus hó 7-én. Az igazgatóság.

Érkörtvélyesi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 4 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 148, üzletrészeinek száma pedig 707 volt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben ki-

függesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Érkörtvélyes, 1921. július hó 31-én.

Az igazgatóság.

Kiskapus és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a község-házánál 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év dec. 31-én a tagok száma 288, üzletrészeinek száma pedig 840; az év folyamán belépett 4 tag 6 üzletrésszel; kilépett 17 tag 42 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Kiskapus, 1921. augusztus hó 8-án.

Az igazgatóság.

Ujpanádi „Hangya” fogy. és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember 18-án d. u. 4 órakor a község-házánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 216, üzletrészeinek száma pedig 407 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel; kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Ujpanád, 1921. július hó 22-én.

Az igazgatóság.

Kibéd és vidéke fogyasztási és értékesítő szöv. 1921 évi szept. hó 18-án d. u. 2 órakor a szövetkezet helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 411, üzletrészeinek száma pedig 1904 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Kibéd, 1921. augusztus hó 14-én.

Az igazgatóság.

Anti „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a szövetkezeti korcsma külön helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok huszonnegyedik §-sa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. december 31-én a tagok száma 312, üzletrészeinek száma pedig 638 volt. Az év folyamán belépett 6 tag 6 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a

bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Ant, 1921. július hó 12-én.

Az igazgatóság.

Remetemező és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a község-házánál 1917, 1918, 1919 és 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az 1917, 1918, 1919 és 1920 évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Az 1917, 1918, 1919 és 1920 évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Az 1917, 1918, 1919 és 1920 évi mérleg megállapítása. 4. Az 1917, 1918, 1919 és 1920 évi tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 579, üzletrészeinek száma pedig 946 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Remetemező, 1921. július hó 3-án.

Az igazgatóság.

Nagyszántói fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 11-én délután 2 és 3 órakor a község-házánál 1919 és 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 18-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az 1919 és 1920 évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Az 1919 és 1920 évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Az 1919 és 1920 évi mérleg megállapítása. 4. Az 1919 és 1920 évi tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év dec. 31-én a tagok száma 178, üzletrészeinek száma pedig 673 volt; 48 régi tag jegyzett 315 új üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Nagyszántó, 1921. április hó 24-én.

Az igazgatóság.

Makfalvai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a község-házánál 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Felügyelő-bizottság választása. 6. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 230, üzletrészeinek száma pedig 3699 volt. Az év folyamán belépett 4 tag 4 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Makfalva, 1921. augusztus hó 5-én.

Az igazgatóság.

Tartolczi „Hangya” fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember 18-án délután 3 órakor az iskolánál 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7.

Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 325, üzletrészeinek száma pedig 678 volt, az év folyamán belépett 14 tag 44 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Tartolczi, 1921. augusztus hó 4-én.

Az igazgatóság.

Bihardíószei fogyasztási és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án d. e. 10 órakor a szöv. helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az alapszabályok 32-ik §-ának módosítása. 6. Az igazgatóság kiegészítése. 7. Felügyelő-bizottság választása. 8. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 387, üzletrészeinek száma pedig 468 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Bihardíóság, 1920. december hó 31-én.

Az igazgatóság.

Lukafalva és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án d. u. 3 órakor az iskolában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év dec. 31-én a tagok száma 66, üzletrészeinek száma pedig 269 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Lukafalva, 1921. július hó 21-én.

Az igazgatóság.

Felsőófalvi fogy. és ért. szöv. 1921. évi szeptember hó 18-án délután 2 órakor a szövetkezet helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 149, üzletrészeinek száma pedig 476 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Felsőófalva, 1921. augusztus hó 23-án.

Az igazgatóság.

Poklosteleki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 10 órakor a Hitelszövetkezetben 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 106, üzletré-

szeinek száma pedig 1848 volt. Az év folyamán 7 régi tag jegyzett 176 üzletrészt. Az év folyamán kilépett 1 tag 21 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Poklostelek, 1921. július hó 29. Az igazgatóság.

Szentjobb és vidéke fogy. és értékesítő szöv. 1921. évi szept. hó 18-án d. u. 3 órakor a község-házánál 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. évi december 31-én a tagok száma 289, üzletrészeinek száma pedig 1751 volt. Az év folyamán 4 régi tag jegyzett 91 üzletrészt; kilépett 3 tag 90 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Szentjobb, 1921. évi augusztus hó 1-én. Az igazgatóság.

Székudvari „Hangya“ fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 4 órakor a község-házánál 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 354, üzletrészeinek száma pedig 486 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 10 üzletrésszel; kilépett 9 tag 10 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Székudvar, 1921. július hó 17-én. Az igazgatóság.

AZ ERDÉLYI GAZDA ZSEBNAPTÁRA

gyönyörű kiállításban, nagy terjedelemben, értékes és változatos tartalommal jelenik meg

az 1922 évre.

A szokásos naptár, csillagászat, névmutató stb. részekén kívül a gazdák nélkülözhetetlen tudnivalóinak egész tárháza lesz az Erdélyi Gazda Zsebnaptára, mely a következő részekre oszlik fel: 1. A földművelésügyi minisztérium ügybeosztása. 2. A gazdátársadalmi egyesületek jegyzéke. 3. Szövetkezeti intézmények ismertetése. 4. Növénytermelés gazdag tartalommal. 5. Állattenyésztés. 6. Takarmányozás. 7. Tejgazdaság. 8. Szőlészet, borászat. 9. Méhtenyésztés. 10. Mezőgazdasági számtartás kis-, közép- és nagybirtokosok számára. 11. Mezőgazdasági gépészet. 12. Gazdasági mértan, területközméter stb. kiszámítás. 13. Gyógynövény termelés. 14. Kertészet. 15. Földbirtok poltítka. 16. Az erdélyi vásárok időszereit jelgyéke. 17. Hasznos tudnivalók stb. stb. A naptár, mely hivatta lesz a „Köztelek“ zsebnaptárát is pótolni, nélkülözhetetlen kézi könyve lesz gazdaközönségünknek. Ezért mint gazdasági szak-könyv és vezérfonal, ott kell legyen minden falu minden szövetkezetének és magyar gazdacsaládjának asztalán egész esztendőben.

A naptárra előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazda kiadóhivatala.

Az Erdélyi Gazda Zsebnaptára

a legjobb és legcélszerűbb hirdetési organum. Aki cégét gyártmányát, termelvényét ismertté akarja tenni, az hirdessen az Erdélyi Gazda Zsebnaptárában. A hirdetési árak a lehető legjutányosabbak. 3338

Megjelent

Erdély, Bánát, Körös és Máramaros vidéki

földreform törvény

magyar nyelven

az

Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában.

Ára 10 lei.

Az E. G. E. kiadásában megjelent gazdasági és jogi szempontból felülvizsgált szöveg egyedüli hiteles magyar nyelvű fordítása e törvénynek és mint ilyen, minden gazda számára nélkülözhetetlen. Kapható:

Kolozsvárt az E. G. E. titkári hivatalában, Attila-u. 10. sz. Minerva könyvkereskedésben Deák Ferenc-u. 1. Friedmann Mór, Keszei Albert Mátyás kir.-téri üzletében.

Tordán: A vármegyei Gazd. Egyletnél, Filssy József könyvkereskedőnél.

Aradon: A vármegyei Gazd. Egyletnél. Kerpel Izsó könyvkereskedésében és Oláh Sándor és Társa könyvkereskedésében.

Brassóban: Hubert Hedwig és Társa könyvkereskedésében és Zeldner könyvkereskedésében, **Marosvásárhelyen:** A Földműves Szövetségénél, Révész Béla könyvkereskedésében és Auffenberg és Zahn cégnél.

Désen: Vármegyei Gazdasági Egyletnél. **Gyergyószentmiklóson:** Csikvármegye Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesületénél.

Szatmáron: A vármegyei Gazd. Egyletnél.

Gépkendőolajakat

továbbá közönséges és tulhevitett gőzhengerolajokat, dynamoolajat, compressorolajat fagyasztó gépekhez, vazelinolajat szav. tiszta kétszer főzött lenolajkencét, lenolajat, repceolajat, halzsírt, de-grast, tavotta kenőcsöt, carbolineumot stb. Az összes műszaki szükségleti cikkeket

azonnal szállítja az

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület

Géposztályában

Nagyszeben, Só-utca 22. sz.

Segesvár, Baler-utca 47. sz.

3272

Egy alig használt 13-soros

„Losonczy Drill“ sorvetőgép

2500 leiért eladó.

Török Arthur, Sztána. (Kolozsmegye.)

3340

KÖZGAZDASÁG

A közigazdasági élet minden ágára kiterjedő hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal, Kolozsvár, Király-u. 2.

Előfizetési díj egész évre 105 Lei.

3280

Elsőrendű gar. gödör szerzésű

géphajtó szinbórszijat

műszaki bórárukat stbt. legjutányosabban szállít

Hannés Társa

Gép- és Műszaki Kereskedelmi R.-T.

a Wolfner Gyula és Társa budapesti gépszij- és műszaki gyárának képviselője és bizományi raktára.

Cluj (Kolozsvár), Strada Regina Mária (ezelőtt Deák Ferenc-utca) 11. szám.

3335

Tiszta vérű

YORK-SHIRE vagy BERK-SHIRE-i tenyészkozzák és kanok kerestetnek. Ajánlatokat kér gr. Teleki László Gyula gazdasága Kővár-Hosszufalu. Szatmár-m.

3337

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alaptőkéje: 16,000,000

Tartalék tőke: 15,000,000

3303

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Király-u. 2.

Előfizetési díj egész évre 160 Lei.

3292

Minden E. G. E. tag szerezzen

egy új tagot az E. G. E.-nek.

A mellékletet szerkeszti:

DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA“ SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. G. E. titkára.

Megjelenik minden vasárnap.